

stitutionelle Konge betragtes saaledes, vil Folket ogsaa, naar Kongen maatte have gjort sin personlige Mening gjældende, vide at respektere den, og i hans Beslutning se Udtrykket for den upartiske faderlige Omsorg for det Heles Vel, der altid tilkommer Kongen selv efter Grundlovens Bivelse, men Grundlaget for denne stærke personlige Magt, der er levet den konstitutionelle Konge, er netop, at Ansvarligheden bestandig respekteres. I det Dieblik, man rokker ved denne og drager Kongen ind i Partistriden, berøver man i Virkeligheden den konstitutionelle Konge enhver Magt. Jeg siger, at man berøver ham enhver Magt; thi det er ikke blot Kongens stikrede Stilling, man tilintetgjør, men det er det sidste Spor af Magt, der ikke er opgivet gennem den konstitutionelle Forsatning, man derved berøver Kongen. Det Æquivalent af Magt, der er givet Kongen istedenfor den, han har afledt sig ved at indføre den konstitutionelle Forsatning, berøver man ham. Det er nu ingenlunde min Mening at paastaa, at Ministeriet har villet føre Tingene tilbage til Absolutismens Tilstande, men ved at berøve Kongen hans Ansvarlighed, ved at lægge Ansvaret over paa Kongen, bliver der indført en Tilstand, som lidt efter lidt nærmer sig til Absolutismen, thi det er ganske vist, at det, der adskiller det absolute Monarki, de personlige Regjeringer, f. Ex. de imperialistiske Former for Forsatningslivet, som vi have set i Frankrig, fra det konstitutionelle System, er netop Kongens fuldstændige moralske Ansvarlighed. Men, mine Herrer, det er som sagt ingenlunde dermed min Mening at paastaa, at Ministeriet skulde have havt til Hensigt at føre Tilstanden tilbage til Absolutismen; tværtimod antager jeg, at Ministeriets Standpunkt i denne Sag er det samme, som vi have set repræsenteret i Pressen. Pressen mener nemlig — og jeg tør vel holde mig til Udtalelserne i den, da der ikke er fremkommet nogen Udtalelse derimod fra Ministeriets Side — at i Almindelighed burde Saadant ganske vist ikke ske, men i visse særegne Tilfælde burde Kongen drages frem og det moralske Ansvar lægges over paa ham. Med Hensyn til disse særegne Tilfælde faae vi nu rigtigst ikke at vide, hvilke de ere, men jeg tør antage, at de aldrig komme undtagen netop f. Ex., naar Situationen bliver uhyggelig og „i flere Henseender svækkende“, og Ministeriet derfor kunde ønske en saadan Støtte som den, der ligger i en kongelig Saandskrivelse. Ved saadanne Leiligheder, naar Ministeriet følger sig i en præker Situation, skal Kongen drages frem; ellers antager jeg ikke, at det er Meningen. Jeg vil indrømme, at dette kan mulig fra et vist Standpunkt, fra et vist Partis Standpunkt, være Noget, som kan tiltale, men jeg tror virkelig, at det er at sætte Ministeriets Sikkerhed og det Partis Magt, som nærmest repræsenteres af dette Ministerium, for høit; thi man sætter det i Virkeligheden da ikke blot

over de konstitutionelle Interesser i Almindelighed, men man sætter det over Kronens Interesser. Qvad der her er slet, er ganske vist ikke noget Stort endnu, det er et lille Skridt, og det er muligt, at Meningen med det Slet ikke er Andet end at skabe en ret hyggelig Tilstand, i hvilken ethvert Ministerium for Fremtiden, naar det ser fort ud for det, kan hjælpe sig udover den fatale Situation ved et kongeligt Reskript. Det er muligt slet ikke Andet, men jeg siger, at dersom det er Meningen — og saaledes er det blevet opfattet af Pressen — har Ministeriet ved at offentliggjøre den kongelige Saandskrivelse og lægge det moralske Ansvar over paa Kongen ved ikke at turde tage det hele Læs over paa sine egne Skuldre, virkelig tilfidsat den Nænsomhed, som det skylder Kongen, og naar vi Forespørgere, hvis hele politiske Virksomhed navnlig i den senere Tid vistnok utvivlsomt bærer Præget af, at det, der har ledet os, har netop været Omhu for, at det monarkiske Princip her i Landet ikke skulde blive krænket — vi have maaske været for ængstelige, det er muligt, men det forandrer ikke Sagen — naar vi, siger jeg, nu se Ministeriet gjøre et Angreb paa Kongedømmet, som vistnok er det farligste, der er gjort i lang Tid, skjøndt det rimeligvis er saare vel ment, saa kunne vi ikke tie stille, og jeg mener heller ikke, at Folkethinget kan det. Men det er ikke nok hermed, thi der er en anden Side af Sagen, som heller ikke kan lades ube af Betragtning, og det er nemlig det frie konstitutionelle Liv herhjemme. Det er en Nødvendighed i en konstitutionel Stat, at man maa kunne gjøre Opposition, men en Betingelse for, at man kan gjøre Opposition, er det, at man ikke bliver besyldt for Mangel paa Fædrelandsfærlighed eller Mangel paa Loyalitet, naar man gjør Opposition mod et bestemt Ministerium. I det Dieblik, at Ens Opposition imod Ministeriet bliver slaet sammen med Mangel paa Loyalitet imod Kongen, er Opposition enten en Umulighed eller en overordentlig farlig Ting. Betingelsen for, at det ikke sker, er Monarkens absolute moralske Ansvarlighed lige overfor den offentlige Mening, men denne Betingelse har Ministeriet i dette Dieblik gjort Sit til at fjerne, og for at man ikke skal tro, at jeg overdriver Noget i denne Sag — tværtimod, jeg lægger saa lidt ind i dette Skridt som det overhovedet er muligt — skal jeg henvise til Udtalelser i Bladene, der allerede have grebet dette Moment for at benytte det som et Vaaben imod Oppositionen og for at stemple os, der ser Eiden staa i Opposition mod Ministeriet, som illoyale Mænd. Der findes en Artikel i Folkets Avis, der slutter med, at Oppositionen for Fremtiden maa opgive sine Fordringer paa at kaldes loyal eller ogsaa se at komme i en god Forstaelse med Ministeriet, og denne Udtalelse er ikke ene-staaende, den findes ogsaa i andre Blade, og den findes i et andet Nummer af samme Blad. Sa,